

moeten worden voorgelegd. Ter vermijding hiervan verdient het aanbeveling de beslissing aan den Minister op te dragen.

Aangezien het tevens wenschelijk is, dat niet voor een koiten tijd eene andere subsidieregeling geldt dan bij dit ontwerp wordt voorgesteld, zal het noodig zijn deze wijziging in werking te doen treden op hetzelfde tijdstip als de Nijverheidsonderwijswet.

Artikel 1. Ten einde naast de noodzakelijkheid der oprichting en instandhouding tot het verkrijgen van een subsidie, ook die der opheffing tot het doen eindigen van een subsidie aan het oordeel der gemeentebesturen te onderwerpen, zijn in het tweede lid voor „wanneer” in de plaats gesteld de woorden „indien en voor zoolang”. Op deze wijze kan worden voorkomen, dat aan kwijnende inrichtingen langer steun wordt verleend dan wenschelijk is.

De opmerking omtrent de onjuistheid van den tweeden zin van het tweede lid kan bezwaarlijk worden toegegeven. Al moge het juist zijn, dat de Raad de bedoelde vraag kan ter beslissing krijgen, zonder dat een verzoek is ingediend, niet minder juist is het, dat de termijnbepaling alleen geldt voor het geval, dat een verzoek is ingediend. Het is geenszins ongebruikelijk aldus verkort uit te drukken, dat een schriftelijk verzoek moet worden ingediend, indien het initiatief van een instelling of vereeniging uitgaat, en dat op dit verzoek binnen zes maanden een beslissing moet vallen. Intusschen heeft ondergeteekende geen bezwaar tegen een ietwat uitvoeriger omschrijving, welke is aangebracht in het desbetreffende lid.

Wat den termijn aangaat, de Raad behoeft geen zes maanden te wachten. Doch in verband met het overleg der patroons- en werkliedenorganisaties en de mogelijkheid dat een onderzoek naar de behoefte ook nog langs anderen weg noodig blijkt, is een uiterste termijn van zes maanden niet te lang te achten.

De opmerking omtrent het in den derden zin voorkomende „deswege” komt ondergeteekende gegrond voor. De aanbevolen wijziging is aangebracht.

Belanghebbenden kunnen, naar ondergeteekende meent, slechts zijn de in het eerste lid genoemde instellingen en vereenigingen. Niet goed is in te zien, aan wie overigens zulk een bevoegdheid zou kunnen toekomen. Dit ligt bovendien opgesloten in het woord „beroep” dat een uitspraak in eerste instantie veronderstelt en den verzoeker thans een hogere voorziening biedt.

De cursiveering der woorden „organisaties van patroons en werklieden” is inderdaad een drukfout.

Dat ook niet de contributies zijn geteld bij de bijdragen, genoemd in het derde lid, vindt zijn grond hierin, dat al wat niet met name als steun voor de school wordt aangeboden, ook niet voor aftrek van het aandeel der gemeente in aanmerking kan komen. Wat de gewone vereenigingsinkomsten aangaat als b. v. contributies en de baten der exploitatie als b. v. de schoolgelden en de opbrengst van verkochte werkstukken bestaat er geen reden deze ten goede te doen komen aan de gemeente van vestiging. Vandaar dat zij vermeld zijn in het zevende lid van artikel 25.

Voor het nieuw ontworpen vijfde en zesde lid zie men hetgeen daaromtrent wordt gezegd bij de algemeene beschouwingen.

Wat de in het vierde lid gebezigde term: „afkomstig uit andere gemeenten” aangaat, zooals reeds werd opgemerkt, heeft deze gangbare uitdrukking bij de toepassing der Lager-Onderwijswet geen moeilijkheid opgeleverd. Er zal, naar de meening van ondergeteekende, onder moeten worden verstaan, dat de leerlingen, voordat zij de school bezochten, in de andere gemeente hun werkelijk (feitelijk) verblijf hadden.

Artikel Ibis. Het artikel loopt parallel aan dat betreffende het lager onderwijs (art. 67 der wet van 1920). Voor het overige meent ondergeteekende naar het opgemerkte bij de algemeene beschouwingen te mogen verwijzen.

Artikel II. Zooals boven is vermeld, is het systeem van artikel 25 zooveel mogelijk nagevolgd.

Met de feiten omtrent de toepassing van het leerlingstelsel, waarvoor ondergeteekende's aandacht wordt gevraagd, zal rekening worden gehouden. Men bedenke evenwel dat de Nijverheids- onderwijswet in den tijd, waarin de geïncrimineerde toestanden werden aangetroffen, nog niet in werking was getreden.

Een gewijzigd ontwerp van wet vergezelt deze Memorie.

*De Minister van Onderwijs,
Kunsten en Wetenschappen,
J. TH. DE VISSER.*

(495. 6.)

GEWIJZIGD ONTWERP VAN WET.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is de artikelen 25, 28, zevende lid, 39, eerste lid en tweede lid, en 67 der Nijverheidsonderwijswet te wijzigen en aan te vullen, alsmede het tijdstip te bepalen, waarop deze wijzigingen zullen in werking treden, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel I.

Artikel 25 der Nijverheidsonderwijswet wordt vervangen door een nieuw artikel 25, luidende als volgt:

„1. Aan rechtspersoonlijkheid bezittende instellingen en vereenigingen en aan gemeenten wordt onder bij algemeenen maatregel van bestuur te stellen voorwaarden ten behoeve van de door haar in stand gehouden scholen, bedoeld in artikel 11, uit 's Rijks kas subsidie gegeven tot een bedrag, overeenkomende met zeventig ten honderd van de netto-kosten. Ten behoeve van de scholen, bedoeld in artikel 11, tweede lid, onder *a*, *b*, *c* en *d*, kan dit subsidie worden verhoogd tot een bedrag, overeenkomende met vijf en zeventig ten honderd van de netto-kosten.

2. Het in het eerste lid bedoeld subsidie wordt verleend, indien en voor zoolang de raad der gemeente waar de school zal worden gevestigd — gehoord, voor zoover mogelijk, de betrokken organisatiën van patroons en werklieden — de oprichting en instandhouding noodig acht. De raad beslist binnen zes maanden, nadat een schriftelijk verzoek van een der in het eerste lid genoemde instellingen en vereenigingen is ingediend. Het besluit van den Raad, waarbij de oprichting en instandhouding der school noodig wordt geoordeeld, behoeft de goedkeuring van Onzen Minister, Gedeputeerde Staten gehoord. Van een besluit, waarbij die oprichting en instandhouding niet noodig wordt geoordeeld, kunnen belanghebbenden, mits binnen dertig vrije dagen, te rekenen van den dag waarop het besluit openbaar gemaakt of den belanghebbende toegezonden is, in beroep komen bij Onzen Minister, die daarop beslist, Gedeputeerde Staten gehoord.

3. Wordt tot de oprichting van eene school, als bedoeld in artikel 11, overeenkomstig het bepaalde in het voorgaande lid besloten, dan komt, naar de in het eerste lid gemaakte onderscheiding, een bedrag, overeenkomende met dertig, dan wel vijf en twintig ten honderd van de netto-kosten voor rekening van de gemeente waar de school zal worden gevestigd,

met dien verstande, dat subsidiën en bijdragen van andere lichamen en particulieren in mindering van dit bedrag komen.

4. Wanneer de school bezocht wordt door leerlingen afkomstig uit andere gemeenten dan die waarin de school gevestigd is, zijn die gemeenten, tenzij aldaar een gelijksoortige school is gevestigd, verplicht voor ieder dezer leerlingen aan de gemeente van vestiging te vergoeden, waar het geldt eene school, als bedoeld in artikel 11, tweede lid, onder *a*, *b*, *c*, of *d*, een bedrag overeenkomende met vijftien, en, waar het geldt eene andere der in artikel 11 bedoelde scholen, een bedrag, overeenkomende met twintig ten honderd van het gemiddeld bedrag per leerling der netto-kosten.

Omtrent de vaststelling en berekening van dit bedrag, zullen in den algemeenen maatregel van bestuur, bedoeld in het eerste lid van dit artikel, nadere voorschriften worden gegeven.

5. Indien de in het eerste lid genoemde instelling of vereeniging Onzen Minister op deugdelijke gronden aantoonde, dat in het bedrag der netto-kosten, hetwelk krachtens het bepaalde in het derde lid voor rekening der gemeente zal komen, voor het geheel duurzaam van harentwege zal worden voorzien, wordt, met uitsluiting van het bepaalde in het tweede, derde en vierde lid van dit artikel, het in het eerste lid genoemd subsidie van Rijksweg toegekend, indien en voor zolang Onze Minister de oprichting en instandhouding der school noodig acht.

6. Op gelijke wijze, als in het tweede lid van dit artikel is omschreven, wordt beslist omtrent elke uitbreiding van de school of den dienst, die het gevolg is van nieuwe aan het leerplan toe te voegen vakken van onderwijs.

7. Onder netto-kosten worden verstaan de kosten bedoeld in artikel 26, verminderd met de ontvangsten wegens contributiën, opbrengst van werkstukken, schoolgelden en buitengewone inkomsten.

8. Het is den gemeenten niet geoorloofd het bedrag, hetwelk zij op grond van het derde of vierde lid van dit artikel hebben bij te dragen, op de verzorgers der leerlingen of deze zelf in welken vorm ook te verhalen, behoudens het bepaalde bij artikel 28, zevende lid."

Artikel I bis.

Art. 28, zevende lid, der Nijverheidsonderwijswet wordt vervangen door:

"Het invoeren of wijzigen van eene schoolgeldregeling geschiedt voor de gemeentescholen met inachtneming van de artikelen 232 tot en met 236 der Gemeentewet. De invordering wordt geregeld door eene plaatselijke verordening, overeenkomstig de bepalingen van de artikelen 258 tot en met 262 dier wet. Indien het schoolgeld, behalve voor zooveel betreft het geval, in het tweede lid van dit artikel vermeld, niet voor iederen leerling van dezelfde klasse gelijk is, wordt het opmaken van schoolgeldkohieren in deze verordeningen voorgeschreven; deze kohieren worden opgemaakt en vastgesteld door Burgemeester en Wethouders."

Artikel II.

Artikel 39, eerste en tweede lid, der Nijverheidsonderwijswet wordt gelezen als volgt:

"1. Aan rechtspersoonlijkheid bezittende instellingen en vereenigingen, welke zich de bevordering van het Nijverheids-

onderwijs ten doel stellen, en aan gemeenten, indien zij zich uitdrukkelijk bereid hebben verklaard aan de ontwikkeling van het leerlingwezen mede te werken door het te hunnen overstaan, overeenkomstig de voorschriften van dezen titel, doen sluiten van leerovereenkomsten tusschen patroons en wettelijke vertegenwoordigers van leerlingen, wordt, onder bij algemeenen maatregel van bestuur te stellen voorwaarden, ten behoeve van een met inachtneming der bepalingen van dezen titel toegepast leerlingwezen uit 's Rijks kas subsidie gegeven tot een bedrag, overeenkomende met zeventig ten honderd van de nettokosten.

2. Het in het eerste lid bedoeld subsidie wordt verleend, indien en voor zolang Onzen Minister de toepassing van het leerlingwezen noodig acht.

3. Wordt tot toepassing overeenkomstig het bepaalde in het voorgaande lid besloten, dan komt een bedrag, overeenkomende met 30 ten honderd van de netto-kosten, in verhouding van het aantal leerlingen voor rekening van de gemeenten, uit welke zij afkomstig zijn, met dien verstande dat subsidie en bijdragen van andere lichamen en particulieren in mindering van dit bedrag komen.

4. Onder netto-kosten worden verstaan alle uitgaven, uit de toepassing van het leerlingwezen voortvloeiende, verminderd met de ontvangsten wegens contributiën, opbrengst van proefstukken, lesgelden en buitengewone inkomsten.

5. Het bepaalde bij artikel 25, achtste lid geldt eveneens voor de bijdrage, genoemd in het derde lid van dit artikel."

Het derde, vierde en vijfde lid van artikel 39 worden onderscheidenlijk het zesde, zevende en achtste lid.

Artikel III.

Artikel 67 der Nijverheidsonderwijswet wordt vervangen door een nieuw artikel, luidende als volgt:

"1. Scholen, als bedoeld in artikel 11, die op het tijdstip van het in werking treden dezer wet bestaan, worden geacht te zijn opgericht met inachtneming van artikel 25, tweede lid.

2. De in het eerste lid bedoelde scholen, die op dat tijdstip in het genot zijn van een hooger Rijkssubsidie dan waarop zij ingevolge artikel 25, eerste lid, aanspraak kunnen maken, behouden dit subsidie, zoo zij overigens aan de gestelde eischen voldoen. Het hooger bedrag komt in mindering van het gemeentelijk subsidie ingevolge artikel 25, derde lid."

Artikel IV.

Deze wet treedt in werking op het tijdstip, waarop de wet van 4 October 1919 *Staatsblad* n°. 593 (Nijverheidsonderwijswet) in werking treedt.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven,

*De Minister van Onderwijs,
Kunsten en Wetenschappen,*

